שזה פרישתו לקדושה ואחיו הכהנים נוגעין בו וזה פרישתו לטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו: כמאן? או ר"מ או רבי יוסי דאי ר' חנינא סגן הכהנים הא איכא נמי הא; מתקיף לה רבי יוסי ברבי חנינא בשלמא ראשון שמא שלישי, שני שמא שלישי, שלישי שמא שלישי, חמישי שמא שביעי, ששי שמא שביעי, שביעי שמא שביעי אלא רביעי למה לי הזאה כלל, לא בשלישי איכא לספוקי ולא בשביעי איכא לספוקי? ולטעמיך הזאה כל שבעה מי איכא והא קיימא לן *דהזאה שבות ואינה דוחה את השבת אלא מאי אית לך למימר "שבעה" לבר משבת הכא נמי "שבעה" לבר מרביעי, אמר רבא הלכך: כהן גדול ביום הכפורים דלא בדידן תליא מילתא אלא בקביעא דירחא תליא מילתא, בתלתא בתשרי בעי לאפרושי וכל אימת דמתרמי תלתא בתשרי מפרשינן ליה אבל כהן השורף את הפרה דבדידן תליא מילתא מפרשינן ליה ברביעי בשבת כי היכי דניתרמי רביעי שלו בשבת: ללשכת פרהדרין וכו': תניא *רבי יהודה וכי לשכת פרהדרין היתה והלא לשכת בלווטי היתה אלא בתחלה היו קורין אותה לשכת בלווטי ומתוך שנותנין עליו ממון לכהונה ומחליפין אותה כל שנים עשר חודש כפרהדרין הללו שמחליפין אותם כל שנים עשר חודש לפיכך היו קוראין אותה לשכת פרהדרין: *תנן התם הנחתומין לא חייבו אותן חכמים להפריש אלא תרומת מעשר וחלה בשלמא תרומה גדולה לא דתניא לפי

שזה פרישתו לקדושה · ליכנס למחנה שכינה ולא יהא לבו זחה עליו ויהא נבדל מכל קלות ראש שחלה עליו אימה בהבדלתו מן הבריות : **וזה פרישתו לטהרה** · להחמיר בטהרתו מפני קל שעושין בו לטמאו בו ביום להטבילו להוציא מלבן של צדוקים לכך החמירו בטהרתו שלא יהא אדם נוגע בו : **הא איכא נמי הא** · שזה מזין עליו כל שבעה וזה אין מזין עליו כל שבעה : **בשלמא** · יום ראשון מזין עליו שמא היום יום שלישי לטומאתו וכן שני וכן שלישי שמא שעה אחת קודם פרישתו נטמא : **חמישי שמא שביעי** · שאם היה הראשון לפרישה שלישי לטומאה נמצא החמישי שביעי וכן ששי וכן שביעי : **אלא רביעי** · אמאי מזינן עליה לא בשלישי איכא לספוקי דהא מספירש לא נטמא במת ולא בשביעי איכא לספוקי שאם היה שביעי לטומאתו הרי יום אחד לפני פרישתו שלישי לטומאה נמצא שלא הזה בשלישי והזאת שביעי בלא שלישי אינו כלום : **וכל אימת דמתרמי מפרשינן ליה** · ואע"ג דלא הוי רביעי שלו בשבת ונמצאת הזאתו בטלה שני ימים : **דבדידן תליא מילתא** · שאין זמנה קבוע : **דניתרמי רביעי שלו בשבת** · ולא יפסקו הזאותיו אלא יום אחד : **פרהדרין** · פקידי המלך : **לשכת בלווטי** · לשון שרים כך היתה נקראת לשכת שרים : **בתחלה** · כל ימי שמעון הצדיק שהאריך ימים היו קוראין אותה לשכת בלווטי : **מתוך שנותנין ממון לכהונה** · מתוך שכהני בית שני היו עומדין ע"י ממון שנותנין על כהונה גדולה למלכי בית חשמונאי: **מחליפין אותה כל י"ב חדש** · כלומר שרשעים היו ולא היו מוציאין שנתן ומעמידים אחר תחתיו וכל כהן המתחדש בה סותר אותה ובונה בנין נאה מן הראשון שתהא קרויה על שמו ונמצא מתחלפת כל שנה ושנה : **כפרהדרין הללו** · שהמלך מחלפן בכל שנה ושנה חזרו לקרות לשכת פרהדרין : **הנחתומין** · הלוקחין תבואה מעם הארץ למכור פת לשוק לא חייבו עליהן להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים אלא תרומת מעשר שהוא אחד ממאה וחלה יתן לכהן אבל שאר כל אדם הטילו עליו להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים ומעשר ראשון ומעשר עני מפרישין אותן ואין נותנים, ובנחתום חבר עסקינן ומתוך שהוא רגיל למכור כל שעה הקילו עליו שאינו צריך להפריש עליו מעשר שני של דמאי לעלות לירושלים [או] *לפדות :

והא דקאמר התם והזה הטהור על הטמא למה לי לאצריך סד"א שלישי למעוטי שני שביעי למעוטי ששי דקא ממעט ימי טהרה אבל היכא דעבד ברביעי ובשמיני אימא שפיר דמי קמ"ל יש לפרש אפילו למ"ד אין הזאה בזמנה מצוה ולאו לאו קאמר ברביעי או בשמיני כלומר סד"א אי עבד הזאה קמייתא ברביעי והשניה בשביעי או קמייתא בשלישי כמשפטה ובתרייתא בשמיני קמ"ל דבעינן שיהא ד' ימים בין הזאה להזאה לא פחות ולא יותר וכן פירש רש"י התם :

דאי ר' חנינא סגן הכהנים הא איכא נמי הא · תימה לי אכתי איכא נמי שזה פורש ללשכת פרהדרין וזה פורש ללשכה שעל פני הבירה וי"ל דלא קא חשיב אלא מילתא דחשיבותא שיש מעלה בזה מבזה אבל מה שזה פורש ללשכה זו וזה פורש ללשכה זו לאו מילתא דחשיבותא הוא בהאי טפי מבהאי אי נמי כ"ל לפרש דתרי מילי קתני שזה פרישתו לקדושה דהיינו °ללשכת פרהדרין שהיתה בנויה בקודש ואפילו את"ל שהיתה פתוחה לחול וא"כ הוה תוכה *)חול דהאי לאו הכי הא אין ישיבה בעזרה •וכ"ש שאין ישנים בה וא"כ לא הוי פרישתו לקדושה יש לומר אפ"ה כיון דהיתה בנויה בקדש בסמוך לעזרה קרי ליה שפיר פרישה לקדושה וזה פרישתו לטהרה ללשכה שעל פני הבירה העומדת בהר הבית שאין בו קדושה יותר מירושלים אלא טהור יותר שהזב ובעל קרי וכל מי שטומאה יוצאה מגופו אין נכנסין לו וי"מ מפרשין דלשכת פרהדרין היתה פתוחה לקודש ואע"ג דא"כ קדש הואי ואין ישנין בה יש לומר כיון שבנויה בחול ופתוחה לקדש והוי דתוכה קדש לענין אכילת קדשי קדשים כדמשמע באיזהו מקומן (זבחים דף נו.) מיהו מותר לישב בה ולישן בה דלא קדשה לגמרי כקדושת עזרה דהא אמר בפרק איזהו מקומן (שם) דאין חייבין עליהן כרת טמאים הנכנסין שם והכי נמי מותר לישב ולישן בהם ועוד איכא בינייהו מילתא אחריתי שזה אחיו הכהנים נוגעין בו וזה אין אחיו הכהנים נוגעין בו ולא נהירא כדמשמע לקמן בשילהי פ"ב [דף כה. ושם] גבי זקן יושב במערבה דאין ישיבה בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש :

תנן התם הנחתומין לא חייבו אותם להפריש אלא תרומת מעשר וחלה · בפ"ב דמסכת דמאי פריך בירושלמי תמן [פ"ה] תנינן הלוקח מנחתום כיצד מעשר נוטל כדי תרומת מעשר וחלה וכו' הכא את אמר הלוקח מפריש וכה את אמר נחתום מפריש ר' יונה אמר איתפלגון ר' יוחנן ור"א חד אמר כאן בעושה בטהרה כאן בעושה בטומאה נראה לפרש מתני' דהכא בנחתום עם הארץ העושה בטהרה שסוכר גבל חבר לעשות לו חלתו בטהרה הלכך כיון דטרח כולי האי סמכינן עליה נמי דודאי תקנה ואין צריך הלוקח ממנו להפריש והיא מתני' דמחייבא ללוקח להפריש מיירי בנחתום עם הארץ דלא מפריש וחד אמר כאן במדה דקה כאן במדה גסה ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא וכו' ומפרש התם אמתניתין אחריתי טעמא דחילוקא דבין גסה לדקה משום תינוקות שלא יאכלו טבל בשם רבי יוחנן מדה דקה הואיל והמוכר משתכר הוא מפריש מדה גסה לוקח משתכר לוקח מפריש ופריך התם וקשיא על דרבי יוחנן אם בעושה בטהרה יפריש על הכל פי' אפילו מעשר שני ונסקוה לירושלים ומשני בדין הוא שלא יפריש כלום שאין מוסרין ודאי לעם הארץ כלומר דאפילו ודאי דאיכא למימר דעם הארץ יעשרנו אפי' הכי לא סמכינן עליה דחיישינן דילמא לא מתקן ליה והיינו דקאמר אין מוסרין אפי' ודאי לעם הארץ דוקא אבל לחבר שרי ומתניתין בנחתום חבר שמוכר לחבר עסקינן וא"כ בדין הוא דהנחתום לא יפריש לכל הפחות מעשר שני משום דטריחא מילתא טובא לאסוקיה לירושלים פטורים הנחתומין מלהפריש מעשר שני משום דטריחא מילתא ומתוך שהפרהדרין הללו חובטין אותן וכו' מיהו חבר הלוקח מהם מפריש מעשר שני ומעלהו ואוכלו בירושלם ואין לפרש שאין מוסרין ודאי לעם הארץ אבל דמאי מוסרין דהא ליתא דבעירובין בפ' בכל מערבין (דף לז:) מוכח דאין מוסרין דמאי לעם הארץ גבי עם הארץ שאמר לחבר קח לי אגודה של ירק וכו' ובפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף פח.) גבי הלוקח ירק מן השוק וכו' ובפ"ק דחולין (דף ו.) הנותן לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נוטל הימנה ומקשה *כמי על דרבי אלעזר אם במדה דקה יפריש על הכל ולא משני מידי לפי שכבר תירץ לר' יוחנן והוא הדין לר' אלעזר ובירושלמי

*)[כדאיתא במעשר שני פ"ג מ"ח והביאו הש"ס פסחים פו.]

עין משפט
נר מצוה

כא א מיי' פ"ב מהלכות פרה אדומה הל' ה:
כב ב שם הלכה ו :
כג ג שם הלכה ד :
כד ד שם הלכה ה :
כה ה מיי' פ"ט מהל' מעשר הלכה יב :

רבינו חננאל

משנה שהפרישו ודאי נזהר ולא נטמא · ואם ניחוש [לרביעי] שמא שביעי הוא התורה אסרה ביום השלישי ואח"כ ביום השביעי *) ולכשיבא הרביעי פרישת שביעי לטמאת השלישי לטומאה קודם הפרישה הוא ביום אחד וכיון שלא הוזה בו ביום השביעי אינה מצוה שאינה מצוה אלא בשקדמה הזאה בשלישי ואוקימנא לבר מרביעי וכו' ופשוט' היא · פירוש לשון (סנהדרין) [פרהדרין] כגון אגרדמים הממונה לשווקים. בולווטי חכמי העצה ושניהן בלשון יון : ת"ר הנחתומין לא חייבום החכמי' להפריש אלא תרומת מעשר שהוא חלק אחד ממאה· פי' (חייב) מי שיש לו ק' איפות חייב לתת מהן י' איפות ללוי מעשר וחייב הלוי לתת מאלו י' איפות איפה אחת לכהן והיא תרומת מעשר נמצאת התרומת מעשר שחייב הלוי לתת לכהן איפה אחת שהיא אחת ממאה איפות (שלישית) והלוקח מע"ה דבר ברור הוא שהתרומ' שהיא ב' ממאה והיא אחת מב' ודאי מפרישין ונותנין אותה לכהן · והמעשר יש מי שנותן אותו ללוי ויש מי שאינו נותן · ומו זקן אותו (בספק) **, ושמא לא נתן · ותרומת מעשר זר האוכלו חייב מיתה · כמו התרומ' שהיא אחת מחמשים · לפיכך חייבו חכמים להפריש כל הקונ'(ונביאה)[תבואה] מע"ה חלק אחד ממאה שהיא שיעור תרומת מעשר ונותנו לכהן ·

*) [דברי רבינו אלו כמו שהם לפנינו הם משוללי הבנה ואולי צ"ל ואם באנו לחוש ליום הרביעי לפרישה דשביעי לטומאה הוא השלישי לטומאה הו' ביום אחד קודם הפרישה וכיון שלא הוזה וכו' כצ"ל] :

**) [אולי צ"ל ומחזיקין אותן לעצמן דשמא כבר נתן הע"ה] :

נושא
הסבר
הדין
אמור
לא
שאין
על
כל
ז

נושא
זקן
ישב
לשכת
פרהדרין

מבנה
הפעולות
שונות

תוספות ישנים

שביעי אם למד שביעי לשלישי הרי כבר אמור אלא לימד על שביעי רחוק לשלישי שטהור : שנותנין עליה ממון לכהונה · שנותנין ממון למלכות בית חשמונאי וכו' כך פי' בקונטרס ואין נראה שהרי הן עצמן היו כהנים גדולים אלא למלכי בית*) דוד היה והא דאמרינן לקמן (דף יח.) הרקבא דדינרי עיילא ליה מרתא בת בייתוס לינאי מלכא אין זה אותו של בית חשמונאי דקדושין פ' האומר (דף סו.) אלא אחר היה ולשון דכהונה דקאמר לצורך כהונה קאמר :

*) נ"ל הורדוס

* אבוא

מסורת
הש"ס

פסחים סה.

[אסר]

דמאי פ"ב מ"ד

* אחרי הסוגריים
רגא' חוזרת
לדנין הכהונה
גדולה בבית
ראשון ובית
שני. בתוך
הסוגריים מוסבר
פרהדרין בהקשר
אחר

(נ"ל לאכול)

ירושלמי

◆

גליון
הש"ס

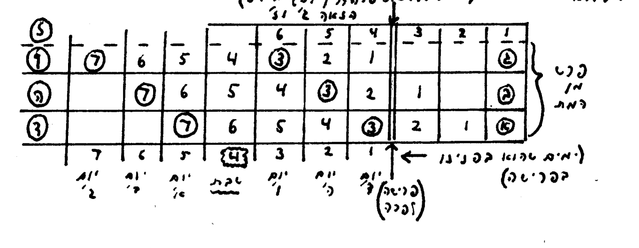תוס' ד"ה דאי וכו' ללשכת פרהדרין שהית' בנויה · עיין לקמן דף י ע"א תוס' ד"ה חוץ: בא"ד וכ"ש שאין ישנים בה · עי' תוס' סוכה דף מג ע"ב תוס' ד"ה תננו :